

Quick scan natuur

Holten, Forthaarsweg 13

Stichting Olde Hove

Datum: 1 april 2020

Projectnummer: 170516

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	9
2.2	Soortenbescherming	11
2.3	Bescherming houtopstanden	13
3	Quick scan natuur	14
3.1	Onderzoeksmethode	14
3.2	Gebiedsbescherming	14
3.3	Soortenbescherming	16
3.4	Bescherming houtopstanden	28
4	Conclusie en advies	30
4.1	Gebiedsbescherming	30
4.2	Soortenbescherming	30
4.3	Bescherming houtopstanden	35
4.4	Vervolgstappen	35
4.5	Vrijblijvende aanbevelingen	35

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Forthaarsweg 13 in Holten bevindt zich een terrein waarop Stichting Olde Hove een kleinschalige woonzorgvoorziening wil ontwikkelen waar wonen voor ouderen met zorg op maat wordt aangeboden. De woonzorgvoorziening zal bestaan uit 18 zorgappartementen en 4 zorgunits in het hoofdgebouw; zorgvuldig ingepast in de natuurlijke omgeving.

Op basis van het geldende bestemmingsplan is op het terrein een verzorgingsbedrijf mogelijk met bijbehorende bebouwing. Het is echter niet mogelijk om hier een (woon)zorgvoorziening te ontwikkelen waar mensen permanent kunnen verblijven. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet het bestemmingsplan worden herzien. Voorliggend document voorziet in een planologisch-juridisch kader dat bovenstaande ontwikkeling mogelijk maakt.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

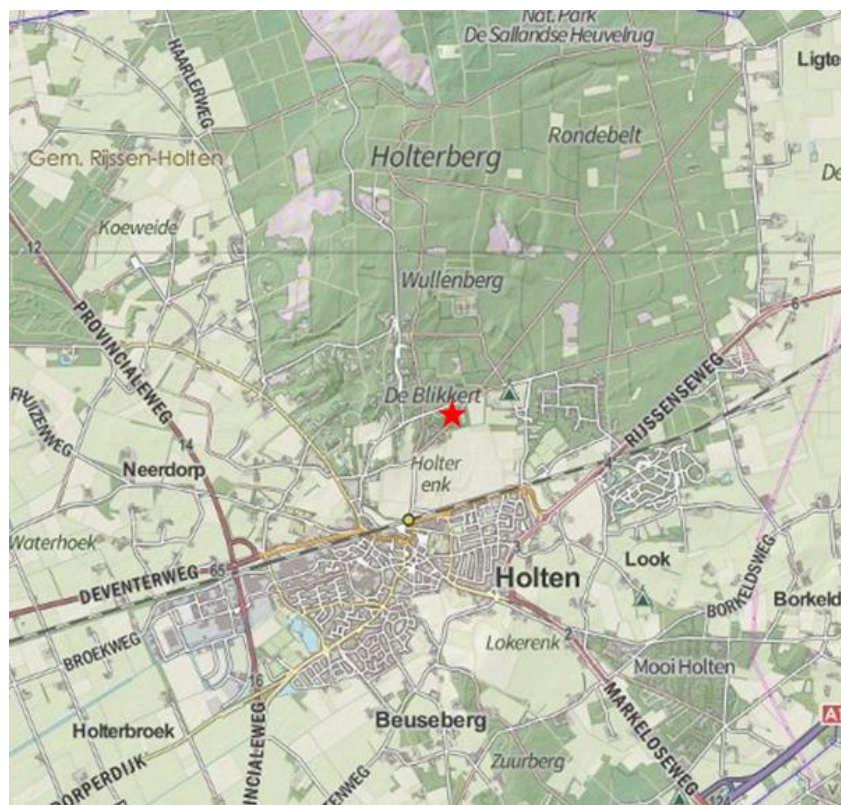
Deze quick scan maakt deel uit van het bestemmingsplan “Wonen Holten, woonzorgvoorziening Forthaarsweg 13”.

Sinds 1 december 2019 heeft de provincie Overijssel vijf grondgebonden zoogdiersoorten van de vrijstellingslijst van de Wet natuurbescherming afgehaald. Het betreft de soorten ondergrondse woelmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel. Naar aanleiding van deze wijzigingen is deze quick scan geactualiseerd.

1.2 Plangebied

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt ten noorden van de kern Holten, in de overgang van de Holterenk en de Holterberg. De Holterberg is een heuvelachtig gebied, dat deel uitmaakt van het zuidelijke deel van Nationaal Park Sallandse Heuvelrug. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Forthaarsweg en aan de zuidoostzijde door de Enkweg. Op navolgende afbeeldingen zijn de globale ligging en de globale begrenzing van het plangebied weergegeven.

Globale ligging plangebied (rode ster, bron: pdokviewer.pdok.nl)

Globale begrenzing plangebied (rode stippellijn, bron: pdokviewer.pdok.nl)

Het plangebied bevindt zich tussen de Holterenk en de flanken van de Holterberg. De Holterberg is, nabij het plangebied, een bijzonder woongebied in het bos. De bebouwing in dit gebied is niet volgens een vast patroon aangelegd, maar eerder incidenteel en bestaat uit grote vrijstaande woningen op ruime kavels. Daarnaast liggen op de Holterberg verschillende horecagelegenheden.

Het plangebied bestaat feitelijk uit een bosperceel met hierin drie stenen gebouwen: een witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen en twee bungalows.

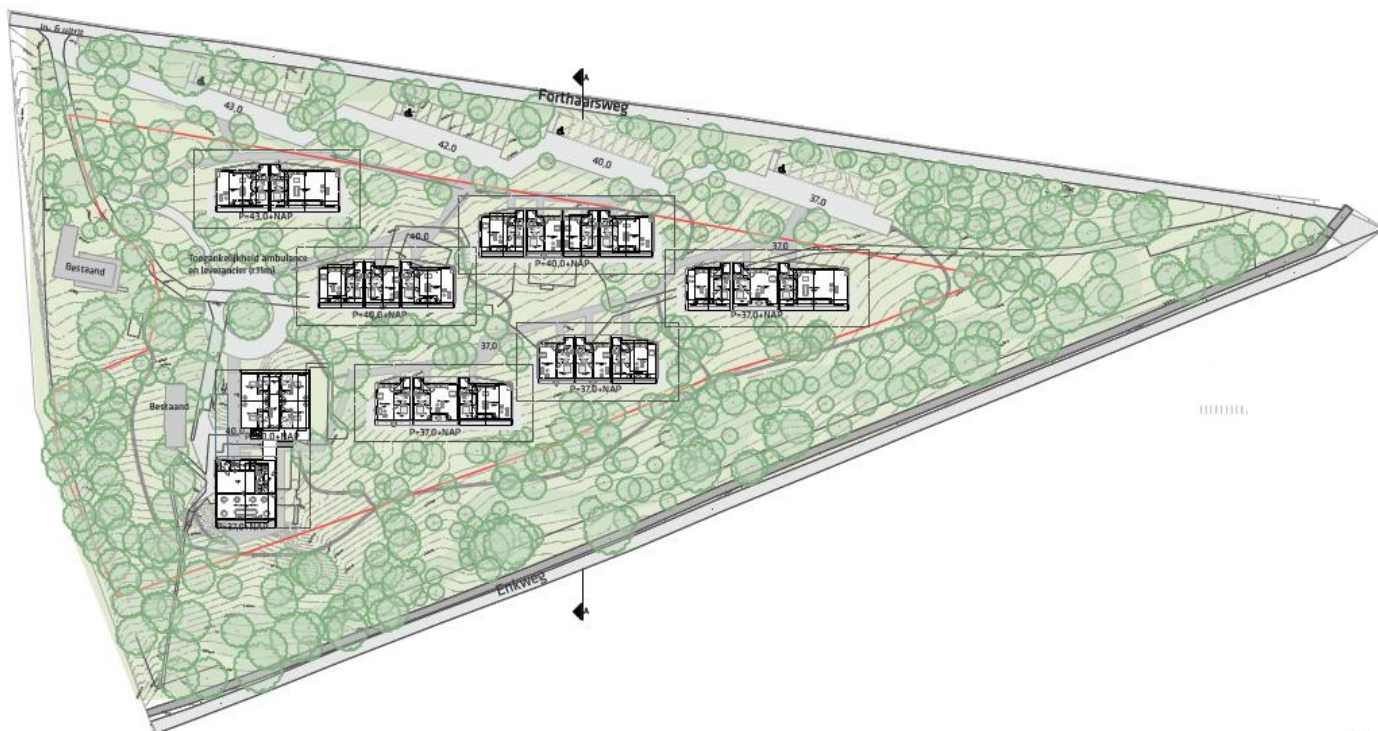

Impressie plangebied, boven: gezien vanaf de Forthaarsweg en de kruising Forthaarsweg, Enkweg, midden: witte villa, onder: overige twee gebouwen op het terrein

1.2.2 Toekomstige situatie

De nieuwe ontwikkeling wordt gevormd door een kleinschalige woonzorgvoorziening, bestaande uit verschillende gebouwen, zorgvuldig ingepast in de natuurlijke omgeving, die zowel functioneel als ruimtelijk een eenheid vormen.

In het plangebied worden 18 zorgappartementen en een hoofdgebouw met 4 zorgunits en een gemeenschappelijke ruimte gerealiseerd. De zorgappartementen vormen één geheel met de centrale zorgvoorziening en worden door middel van paden met elkaar verbonden. Ook is er sprake van één centrale parkeervoorziening. Hiertoe worden aan de noordzijde, aansluitend op de Forthaarsweg parkeerplaatsen aangelegd met een ontsluiting op de Forthaarsweg. De drie bestaande stenen gebouwen op het terrein worden gesloopt. De nieuwe bebouwing wordt zorgvuldig ingepast in het bosgebied.

Indicatie inrichtingsplan (bron: negen graden architectuur, voorlopig ontwerp, mei 2019)

Zorgappartementen en zorgunits

Om de beoogde functie zo kleinschalig mogelijk te houden en tegelijkertijd de benodigde zorg rendabel te kunnen leveren is, o.a. op basis van overleg met gespecialiseerde zorgaanbieders, uitgegaan van 18 zorgappartementen en 4 zorgunits. In het plangebied worden 18 zorgappartementen gerealiseerd in rijen van maximaal twee, drie of vier. Daarnaast wordt één centraal gebouw ontwikkeld met hierbinnen gemeenschappelijke ruimtes en 4 zorgunits. De gebouwen zijn zo ontworpen en gesitueerd dat ze zorgvuldig ingepast worden in het bestaande bosgebied. De zorgappartementen zijn compact en bestaan met uitzondering van het centrale gebouw slechts uit één laag met een kap. Het centrale gebouw krijgt maximaal twee lagen en een kap (zie onderstaande impressies). De zorgappartementen zijn allemaal evenwijdig aan het talud gesitueerd waardoor ze als vanzelfsprekend op de helling worden ervaren. De zorgappartementen en -units verspringen ten opzichte van elkaar en zijn zo gegroepeerd dat enerzijds de hoogteverschillen op elkaar aansluiten en anderzijds er in het midden een tussenruimte ontstaat. Het laten aansluiten in hoogte heeft als doel de zorgappartementen en -units ook goed toegankelijk te maken voor mindervaliden. De nieuwbouw sluit in schaalgrootte aan bij de bestaande bebouwing en natuurlijke omgeving, en neemt tegelijkertijd een eigentijds en bij de vraag passende verschijningsvorm aan.

Impressie zorgappartementen

parkeren

Aan de zijde van de Forthaarsweg worden circa 53 parkeerplaatsen gerealiseerd. Ze zijn niet zichtbaar vanaf deze weg, omdat ze onder een groen afdak staan welke is ingeschoven in een grondwal langs de Forthaarsweg. De constructie wordt op de gunstige dakvlakken tevens voorzien van PV panelen (zie verder paragraaf 4.8 'duurzaamheid').

landschappelijke en ecologische inpassing

Om tot een zorgvuldige inpassing van de woningen in het bestaande terrein en bos te komen, waarbij de natuurlijke omgeving, de bebouwing en het parkeren op elkaar zijn afgestemd, is er in een vroeg stadium een digitale inmeting van het terrein en het boombestand gemaakt.

De bestaande bosachtige sfeer wordt behouden en versterkt. De bosstrook met eiken langs de Enkweg wordt behouden en de ontwikkeling van ondergroei met onder andere hulst wordt versterkt. Rond de nieuwe bebouwing wordt aanvullende beplanting van met name inlandse soorten aangebracht. Hierbij wordt gedacht aan hazelaar, wilde krentenboom, zomereik, lijsterbes, boswilg en vuilboom. Verder is het voorstel om enkele tientallen nestkasten op te hangen, om zo het aanbod aan nestgelegenheid minimaal te handhaven en mogelijk te verhogen. Gedacht kan worden aan kasten voor mezen, roodstaart, uilen en vleermuizen. Het hout dat vrijkomt bij de bomenkap zal deels gebruikt worden voor de vorming van houtrillen. Voor de privacy van bewoners, maar ook om de nieuwbouw zo rustig mogelijk in het bosbeeld te integreren, zal langs de terrassen van de woningen rododendron aangeplant worden, hier en daar met een wilde krent als accent.

Het terrein wordt ontsloten door smalle looppaden met een fijne split laag. De kleur hiervan dient passend te zijn in een bosomgeving. Zulke paden integreren zich eenvoudig in het beeld van bos en natuur en zijn goed toegankelijk, ook voor mensen met rollator of rolstoel. De paden worden ontsloten op de vier reeds bestaande in- en uitgangen aan de Enkweg en Forthaarsweg. De hoofdingang ligt aan de Forthaarsweg. Aan de zuidzijde van het plangebied zal ter hoogte van de Enkweg 15 en 17 een aarden wal worden aangelegd met daarop beplanting. De wal krijgt een hoogte van minimaal 150 meter. De zorgappartementen zullen door de wal en beplanting aan het zicht onttrokken zijn. Ter hoogte van de Enkweg 13 zal het aanwezige groen langs de grens van het plangebied gehandhaafd worden. Bij omwaaien, verdroging of andere malheur zal vergelijkbare vervanging plaatsvinden.

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur, zoals dat onderzocht wordt in voorliggende quick scan, is op te delen in gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten en de bescherming van houtopstanden is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de Wet natuurbescherming, buiten de zorgplicht, al voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken. Deze zorgplicht is daarmee primair bedoeld om de eigen verantwoordelijkheid vast te leggen, die een ieder heeft voor een zorgvuldige omgang met de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

2.1.2.1 Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstoringseffect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten,

significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

2.1.2.2 Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aan-schrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 *Natuurnetwerk Nederland*

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt

Binnen het Natuurnetwerk Nederland in Overijssel liggen natuurgebieden die vanwege de hoge natuurwaarden (inter-)nationale bescherming genieten, waaronder de Nationale Parken en een groot deel van de Natura 2000-gebieden. Naast de bestaande natuurgebieden bestaat het NNN in Overijssel deels uit gebieden die nog omgevormd zullen worden tot natuur. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op herstel, behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Voor initiatieven die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan; het 'nee, tenzij'-regime. Door toepassing van de zogenaamde NNN-instrumenten herbegrenzing, saldering en het toepassen van het compensatiebeginsel is er ruimte voor aanpassingen, als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Naast het NNN is in Overijssel ook sprake van de Zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW). Binnen deze zone geldt een 'ja, mits'-benadering. Hier zijn ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande en nieuwe functies, mits er wordt bijgedragen aan ruimtelijke kwaliteit.

Verder heeft Overijssel in het agrarische gebied beschermde leefgebieden aangewezen. Het betreft een leefgebied open grasland, voornamelijk voor weidevogelbeheer, een leefgebied droge dooradering en een leefgebied open akker.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.2.1.3 Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Overijssel heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

2.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

3 Quick scan natuur

3.1 Onderzoeksmethode

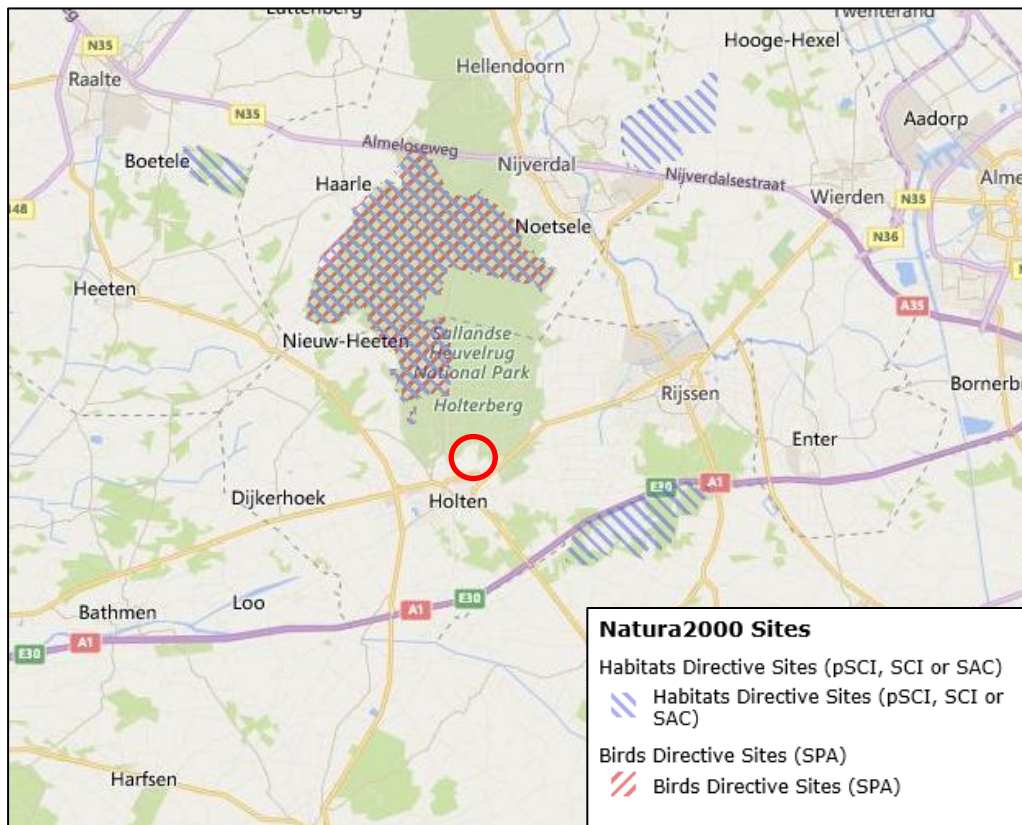
De quick scan natuur is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan natuur is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 8 december 2017 en 24 maart 2020 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen (zie navolgende afbeelding).

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Natura 2000 Network Viewer. Bewerking: SAB.

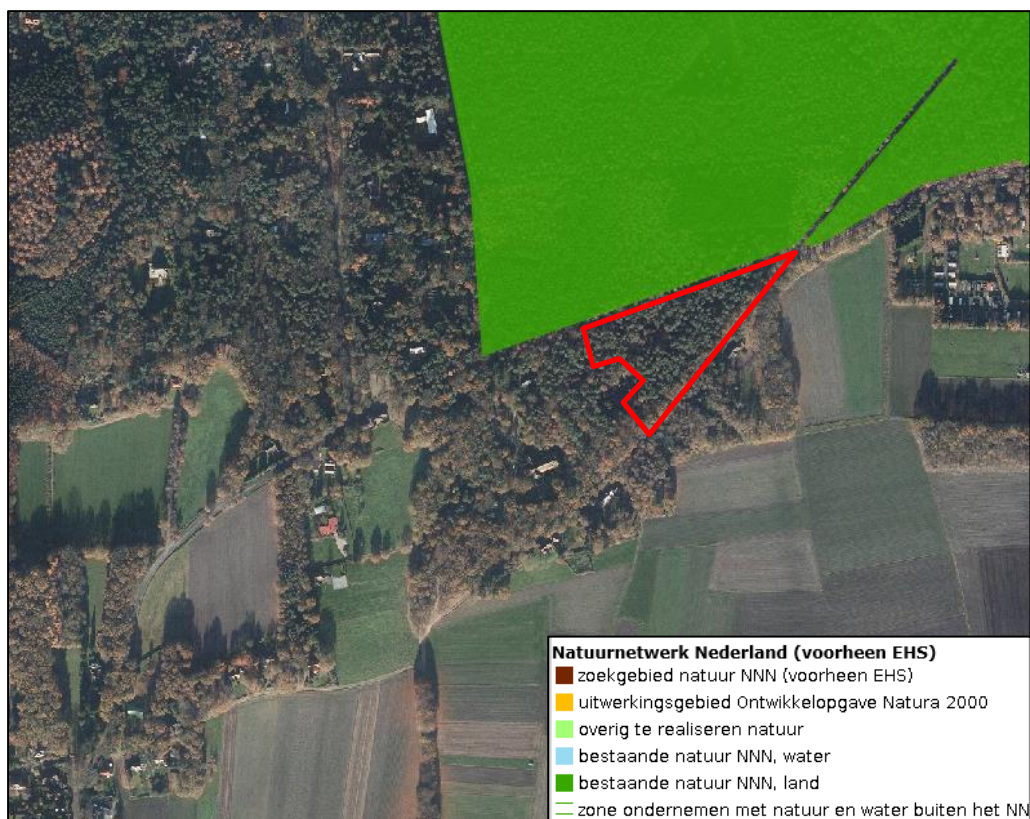
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Sallandse Heuvelrug en ligt op ongeveer 1,25 kilometer afstand van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn Natura 2000-gebied Borkeld, Natura 2000-gebied Boeterveld en Natura 2000-gebied Wierdense Veld. Deze gebieden liggen op respectievelijk 4 kilometer, 9,5 kilometer en 10 kilometer afstand van het plangebied.

Vanwege de korte afstand tot Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug en de aanwezigheid van stikstofgevoelige habitattypen in dit Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van dit nabijgelegen Natura 2000-gebied als gevolg van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Daarom is een AERI-US-berekening uitgevoerd (Onderzoek stikstofdepositie Holten, Forthaarsweg 13, gemeente Rijssen-Holten, SAB, kenmerk 170516, datum 09 april 2020). Met dit rekenprogramma kunnen de stikstofdeposities in Natura 2000-gebieden als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen in beeld worden gebracht. Uit de berekening blijkt dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie uitgesloten zijn.

Onderzoek naar andere storingsfactoren, zoals oppervlakteverlies, verstoring door licht en geluid en versnippering, is niet noodzakelijk. Negatieve effecten van deze overige storingsfactoren op de instandhoudingsdoelstellingen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn namelijk niet te verwachten. Doordat negatieve effecten zijn uitgesloten, is nader onderzoek in de vorm van een voortoets niet noodzakelijk.

3.2.2 **Natuurnetwerk Nederland**

Het plangebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding).

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Overijssel. Bron: Provincie Overijssel. Bewerking: SAB.

Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich direct ten noorden van het plangebied en betreft een gedeelte van het NNN “bestaande natuur, land”. Tevens ligt het plangebied niet in een “zone ondernemen met natuur en water buiten het NNN”. Aangezien het plangebied niet in het NNN of in een “zone ondernemen met natuur en water buiten het NNN” ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal daarom geen effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN, waardoor het Natuurnetwerk de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten

Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden erop dat glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, korensla, rozenkransje en smalle raai in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Drie van deze soorten komen vaak voor op akkers, het gaat hier om glad biggenkruid, grote leeuwenklauw en smalle raai. De groeiplaats van glad biggenkruid bestaat uit omgewerkte zandgrond in akkers en bermen. De soort wordt vaak aangetroffen op zomergraanakkers op kalkarme, al dan niet lemige zandgrond. Ook grote leeuwenklauw is een akkerplant. De soort groeit op open, vochtige, voedselrijke en kalkhoudende grond, met name in akkers en zandige klei. De groeiplaats van smalle raai bestaat uit een open, stikstofrijke en stenige grond in akkers en op kalk langs spoorwegen. Het plangebied bestaat uit een boemenrijk perceel. Akkerplanten, zoals glad biggenkruid, grote leeuwenklauw en smalle raai kunnen om die reden in het plangebied worden uitgesloten.

De groeiplaats van korensla bestaat uit moestuinen, akkers, bermen, heide, braakliggende grond en waterkanten. Deze soort groeit met name op zonnige, open plaatsen op een droge, kalkarme zandgrond. Het plangebied bestaat uit een boemenrijk perceel. Aangezien korensla een plant is van open, zonnige groeiplaatsen, en de grond in bosgebieden juist beschaduwde is, kan deze vaatplant in het plangebied worden uitgesloten.

Rozenkransje groeit in de zeeduinen op grazige plaatsen in heideterreinen, in laagblijvend grasland of bij kruipwilgstruwelen en op vrij open plekken met veel korstmossen. De soort houdt van zonnige, droge, niet bemeste en begraasde grond. Ook rozenkransje is dus een soort die houdt van open en zonnige plekken. Het plangebied vormt geen geschikt habitat voor deze soort en rozenkransje kan om die reden dan ook in het plangebied worden uitgesloten.

Andere beschermde plantensoorten komen niet in het plangebied voor aangezien deze planten niet recent in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen en/of geen geschikt leefgebied voor deze soorten in het plangebied aanwezig is.

3.3.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden erop dat de boommarter, eekhoorn, steenmarter en het wild zwijn in de omgeving van het plangebied voorkomen. Sinds 1 december 2019 staan de soorten ondergrondse woelmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel niet langer meer op de vrijstellingslijst van de Wet natuurbescherming. Vanwege deze recente wijziging worden deze vier soorten hier expliciet behandeld.

Boommarter

De boommarter heeft een voorkeur voor oud (loof-)bos, maar is ook in andere typen bos te vinden. De soort komt soms ook in meer open terreinen voor, mits er voldoende bosjes en lijnvormige elementen in de omgeving zijn, zoals heggen en houtwallen. De boommarter komt slechts incidenteel voor in de nabijheid van gebouwen. Boommarters kiezen een rustplaats in boomholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten worden vaak in spechten- of eekhoornholten of inrottingsholten gemaakt. Het plangebied bestaat uit een bomenrijk perceel met voornamelijk naaldbomen (veel grove dennen) aangevuld met loofbomen. Op het perceel staan ook drie gebouwen. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen geïnspecteerd op geschikte holtes voor de boommarter. Deze zijn echter niet aangetroffen. Aangezien de omgeving bosrijk is en verspreidingsgegevens hierop duiden, is het waarschijnlijk dat de boommarter in de omgeving voorkomt. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden echter niet in het plangebied verwacht aangezien geschikte holtes niet zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek, er geen recente (<3 jaar) waarnemingen zijn gedaan in de directe omgeving (<1 km) en aangezien de boommarter maar sporadisch in de buurt van gebouwen voorkomt. Negatieve effecten van het plan op de boommarter worden niet verwacht en een nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken in de omgeving van bos aan te treffen. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal 6 meter hoogte in de boom. Ook worden natuurlijke boomholtes of spechtenholten als nestlocatie gebruikt. Aangezien het plangebied aansluit op een groter bosgebied, er recente (<3 jaar) waarnemingen van de eekhoorn zijn gedaan in de directe omgeving en aangezien het plangebied bosrijk is, kan de aanwezigheid van de eekhoorn niet in het plangebied worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek van de quick scan is in het plangebied gezocht naar nesten van de eekhoorn. Deze zijn niet aangetroffen. Aangezien de bomen tijdens het veldbezoek niet in het blad zaten, is goed genoeg te bepalen of eekhoornnesten aanwezig zijn. Dit kan vanwege de zichtbaarheid namelijk het beste in de winter. De aanwezigheid van eekhoornnesten in het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Wel volgt in Hoofdstuk 4.2.3 een advies om met betrekking tot de zorgplicht voldoende rekening te houden met de eekhoorn.

Wild zwijn

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loof- en gemengde bossen. Er is een duidelijke voorkeur voor beuken- en eikenbos omdat daar veel voedsel te vinden is. Een andere voorwaarde die wilde zwijnen aan hun leefomgeving stellen is dat er natte of moerassige plaatsen aanwezig zijn, waar de dieren modderbaden kunnen nemen. Overdag is er dichte dekking, in de vorm van bijvoorbeeld jonge naaldboutaanplant, nodig om in te rusten. Recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens duiden er

niet op dat het wilde zwijn in de directe omgeving (een straal van 1 km) van het plangebied is waargenomen. Daarnaast zijn sporen van het wilde zwijn (zoals wroet-, eet- en loopsporen) tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het is daardoor niet te verwachten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van functioneel leefgebied van het wilde zwijn. Negatieve effecten van het plan op het wilde zwijn zijn daarom niet te verwachten en een nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Steenmarter

De steenmarter leeft in steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter is ook in de grote steden te vinden, daarbij is de aanwezigheid van groenstroken, heggen en bosjes van belang voor het vinden van voedsel. Van de steenmarter zijn er recente (<3 jaar) waarnemingen in de directe omgeving (een straal van een kilometer) van het plangebied. Ook kan het plangebied in potentie een geschikte leefomgeving vormen voor deze soort vanwege de aanwezigheid van schuilplaatsen in de vorm van schuurtjes en houtstapels en de aanwezigheid van bomen en struiken waar de soort voedsel kan vinden. Ook is in het dak van de witte villa een kier gevonden onder de dakpannen die groot genoeg kan zijn voor een steenmarter om onder te kruipen en zou een steenmarter in potentie ook via de kelder de witte villa binnen kunnen komen. Tijdens het veldbezoek is daarom op de zolder en in de kelders gezocht naar sporen van de steenmarter, alsmede in de schuren naast de witte villa. Hierbij zijn geen sporen van de steenmarter gevonden. Een kanttekening hierbij is dat de zolder van de witte villa niet volledig geïnspecteerd kon worden vanwege de aanwezigheid van een vleermuis in winterslaap (zie Hoofdstuk 3.3.3), die anders verstoord zou worden. Door de aanwezigheid van een vleermuis in winterslaap, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat deze zolder tevens in gebruik is als verblijfplaats van de steenmarter. De vleermuizen vormen dan namelijk een makkelijke prooi. Het is niet te verwachten dat een winterslapende vleermuis en een steenmarter dezelfde verblijfplaats delen. De heer van Wijck heeft tevens een maand geleden een inspectie laten uitvoeren op steenmarters en die waren ten tijde van dat onderzoek niet op de zolder aanwezig. Om bovenstaande redenen wordt niet verwacht dat de steenmarter een verblijfplaats in het plangebied heeft. Echter, uitsluiten was tijdens het veldbezoek niet mogelijk omdat vanwege de vleermuis in winterslaap de zolder niet volledig onderzocht kon worden. Om de soort uit te kunnen sluiten wordt daarom een extra veldbezoek geadviseerd, waarbij naar sporen wordt gezocht op de zolder. Vanwege de aanwezige winterverblijfplaats voor vleermuizen kan dit extra veldbezoek enkel plaatsvinden in de periode april tot en met september.

Ondergrondse woelmuis

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en waarneming.nl komt de ondergrondse woelmuis vrijwel niet in Overijssel voor, enkel in de omgeving van Almelo. De ondergrondse woelmuis komt vooral voor in kleinschalig cultuurlandschap. Hij houdt van een dichte gras- of kruidlaag en zoomvegetaties zoals bermen en bomenrijen maar ook van (hooggelegen) weide- en akkerbouwland, licht (vochtig) loofbos, boomgaarden en tuinen. Dergelijk leefgebied is in het plangebied vrijwel niet aanwezig. Het aanwezige bos in het plangebied is enigszins gemengd, maar is toch voornamelijk een naaldbos. Ook is wel wat tuin aanwezig, maar dit is geheel omsloten door het bos. In combinatie met het vrijwel ontbreken van de soort in de provincie Overijssel, kan gesteld worden dat de soort in het plangebied niet voorkomt.

Egel

Volgens verspreidingsgegevens van Verspreidingsatlas.nl komt de egel wijdverspreid in de provincie Overijssel voor. Voor wat betreft het habitat komen egels in Nederland op veel verschillende plekken voor. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos zijn goede leefgebieden. Ook in steden waar voldoende groen en schuilplaatsen zijn kunnen egels voorkomen (zoogdiervereniging.nl). Egels zijn 's nachts actief en houden zich overdag op in nesten van bijvoorbeeld bladeren of mos. Deze nesten bevinden zich bijvoorbeeld onder struiken, in dichte hagen, in composthopen, in konijnenholen of in holtes in bomen. In de zomer kunnen ze ook op kale grond onder struikgewas slapen. Een deel van het jaar, van november/december tot april/mei, zijn egels in winterslaap. Hun winternesten maken ze meestal in de grond maar ook in een gebouw of in een takken- of composthoop. Egels eten vooral dierlijk voedsel, zoals kevers, rupsen, oorwurmen, slakken, regenwormen, kleine zoogdieren of eieren. In het najaar eten ze ook wel vruchten en paddenstoelen (zoogdiervereniging.nl, Veldman en Troost 2019).

In het plangebied bevindt zich aan de zuidzijde relatief veel struweel. Hier kan ook gesproken worden van een bosrand. Verder komt verspreid in het plangebied op meerdere plekken ook nog struweel voor. Daarnaast zijn er ook boomstronken van omgevallen bomen die voor de egel als verblijfplaats dienst kunnen doen. Al met al kan gesteld worden dat aanwezigheid van de egel in het plangebied op voorhand niet uitgesloten kan worden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort is daarom noodzakelijk.

Bunzing

Volgens verspreidingsgegevens van Verspreidingsatlas.nl komt de bunzing wijdverspreid in de provincie Overijssel voor. De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. De soort kan ook voorkomen in een bebouwde omgeving met veel groen en in open bossen. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van konijn, mol, vos en das, maar ook steenhopen, holle bomen en boomwortels worden als schuilplaats gebruikt (Bouwens, 2017).

In het plangebied is geen sprake van een kleinschalig landschap en in de nabijheid is weinig open water aanwezig. Wel bestaat het grootste deel van het plangebied uit een open bos. In het plangebied is dus secundair leefgebied van de bunzing aanwezig. Samen met het feit dat de bunzing in de gehele provincie voorkomt, kan aanwezigheid van deze soort in het plangebied op voorhand niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort is daarom noodzakelijk.

Hermelijn

De hermelijn leeft in een kleinschalig landschap waar voldoende dekking en open water aanwezig is. De soort mijdt bossen en de bebouwde kom. Als verblijfplaats worden meestal oude mollen of konijnenholen gebruikt, maar de soort kan ook voorkomen in bijvoorbeeld holten in bomen, of houtstapels (Bouwens, 2017). Een gang of hol met een doorsnede van vijf centimeter is al groot genoeg om een hermelijn te huisvesten.

Aangezien het plangebied grotendeels uit bos bestaat en de soort dit juist mijdt, kan de aanwezigheid van deze soort op voorhand in het plangebied worden uitgesloten.

Wezel

De wezel komt in de provincie Overijssel wijdverspreid voor (Verspreidingsatlas.nl). Deze soort is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soort komt ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. De soort mijdt natte gebieden. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude holen van muizen, ratten en konijnen (Bouwens, 2017).

In het plangebied zijn op verschillende plekken belangrijke elementen voor de wezel aanwezig, zoals bosschages en houtstapels. Omdat een sterke voorkeur voor een bepaald landschapstype ontbreekt kan de soort dus ook in een bos zoals dat van het plangebied voorkomen. Al met al moet dan ook geconcludeerd worden dat de aanwezigheid van de soort op voorhand niet kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort is daarom noodzakelijk.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart, baardvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

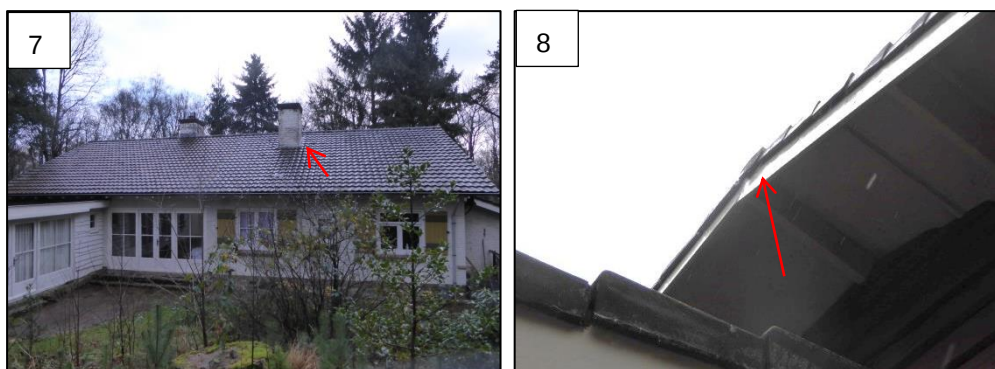
Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn drie gebouwen aanwezig. Dit betreft de witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen en twee kleinere gebouwen. In de witte villa is op zolder een grootoorvleermuis aangetroffen. Op meerdere plekken op de zolder lagen daarnaast keuteltjes van vleermuizen. Het staat hierdoor vast dat de witte villa in gebruik is als verblijfplaats van de grootoorvleermuis, en dat ten minste één vleermuis op de zolder overwintert. Het is echter nog niet bekend welke andere functies het gebouw voor de grootoorvleermuis vervult. Ook is niet bekend of andere vleermuissoorten een verblijfplaats in het gebouw hebben. Naast de zolder zijn aan de buitenkant van het gebouw nog andere plekken aangetroffen die in potentie geschikt zouden kunnen zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Dit betreft onder andere open stootvoegen, ruimte achter houten gevelbetimmering, ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot en ruimtes

tussen houten luiken en de muur. Ook hangt er zonwering boven sommige ramen. Van vleermuizen is bekend dat zij dit ook als verblijfplaats kunnen gebruiken. De gewone grootoorvleermuis kan mogelijk via kieren onder de dakpannen of via de schoorsteen de zolder bereiken. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van de witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen in het plangebied en van de plekken die mogelijk toegang geven tot een verblijf van vleermuizen.

Detailfoto's van de witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen in het plan-gebied. 1) vleermuiskeutels op de zolder, 2) kieren onder de dakpannen, 3) zonwering rond de ramen, 4) luiken rond ramen, 5) open stootvoegen, 6) houten betimmering tegen de gevel, 7) dak met schoorsteen, 8) ruimte tussen het dakbeschoot en de dakpannen.

Door de sloop van de witte villa gaat de verblijfplaats van de grootoorvleermuis verloren. Ook kan niet worden uitgesloten dat andere vleermuissoorten een verblijfplaats in het gebouw hebben. Een nader onderzoek naar deze soorten is noodzakelijk. Dit nader onderzoek zal uitwijzen welke functies de witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen vervult voor de gewone grootoorvleermuis. Ook zal het uitwijzen of andere vleermuissoorten een verblijfplaats in deze bebouwing hebben. Aanvullend op het nader onderzoek is in dit stadium al duidelijk dat in de witte villa een verblijfplaats van een vleermuis aanwezig is en dat deze verblijfplaats door de sloop van het gebouw verloren zal gaan. Daardoor is reeds inzichtelijk dat een onthef-fing Wet natuurbescherming aangevraagd dient te worden en dat mitigerende maatregelen getroffen moeten worden.

De twee kleinere gebouwen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het platte dak biedt vleermuizen geen mogelijkheden voor een verblijfplaats. De in potentie geschikte toegangen (open stootvoegen en een kier in het dakbeschoot) worden niet geschikt geacht omdat zich in de aanwezige open stootvoegen bijenbekjes bevinden. De kier in het dakbeschoot bevindt zich in een lekkend en schimmelend stukje van het dakbeschoot, wat niet geschikt geacht wordt als verblijfplaats voor een vleermuis. Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen hoeft zich derhalve enkel te richten op de witte villa met twee aangebouwde zelfstandige appartementen.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hollen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. Het plangebied bestaat uit een bosrijk perceel. De bomen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op loszittend schors en holtes. Hieruit is gebleken dat geschikte holtes niet zijn aangetroffen, maar dat verschillende bomen loszittend schors hebben (zie navolgende afbeeldingen), waardoor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet op voorhand zijn uit te sluiten. Aangezien bomen gekapt gaan worden, en de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet op voorhand kan

worden uitgesloten, wordt een nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen noodzakelijk geacht.

Een impressie van de bomen waar tijdens het veldbezoek loszittend schors was geconstateerd.

Met betrekking tot het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen zijn de volgende soorten en functies niet in het plangebied uit te sluiten.

Vleermuissoorten en functies die wel of niet zijn uit te sluiten in het plangebied. "x"= functie is niet uit te sluiten, "-" = functie is uit te sluiten.

Vleermuissoort	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Paarverblijf	Winterverblijf
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X
Ruige dwergvleermuis	-	X	X	X
Laatvlieger	X	X	X	X
Meervleermuis	X	X	X	-
Gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X
Franjestaart	X	X	-	-
Baardvleermuis	X	X	-	-
Watervleermuis	X	X	-	-
Rosse vleermuis	X	X	X	X

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor

vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

Een bosrijk perceel, zoals aanwezig is in het plangebied, vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Voor de realisatie van het plan zullen sommige bomen gekapt worden. Echter, het terrein blijft in de nieuwe situatie zeer bosrijk (zie de afbeelding in Hoofdstuk 1.2.2.). Het is daardoor niet te verwachten dat de functionaliteit van het foerageergebied voor vleermuizen wordt aangetast. Hierdoor zijn negatieve effecten op foerageergebied niet te verwachten en wordt een nader onderzoek naar essentieel foerageergebied van vleermuizen niet noodzakelijk geacht.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. Het plangebied bestaat uit een bosrijk perceel, dat door de zandpaden van de Forthaarsweg en de Enkweg wordt ontsloten. Het is goed mogelijk dat vleermuizen de bomen in het plangebied, en dan met name de bosranden van de Enkweg en de Forthaarsweg gebruiken als vliegroute. In de nieuwe situatie blijft het plangebied echter bosrijk en blijven de bomenrijke randen van het plangebied gehandhaafd. Ook in de nieuwe situatie kunnen vleermuizen de bosranden daarom als vliegroute gebruiken, waardoor negatieve effecten van het plan met betrekking tot vliegroutes van vleermuizen zijn uit te sluiten. Een nader onderzoek hiernaar wordt niet noodzakelijk geacht.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten waargenomen als zwarte kraai, gaai, merel en verschillende soorten mezen. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt glo-

baal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er soorten met jaarrond beschermde nesten in de buurt van het plangebied voor. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen. Het plangebied ligt in een bosrijk perceel. Dit vormt geen geschikte leefomgeving voor de huismus. Deze soort vermijdt namelijk bossen (Bij12, 2017. Kennisdocument Huismus). In bosgebieden vormt de huismus namelijk een makkelijke prooi voor roofvogels, zoals de sperwer (Vroege Vogels, 2007). De huismus is daarom niet in het plangebied te verwachten en een nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland in gebouwen in stedelijk gebied, onder dakpannen of in kieren van muren. Het plangebied bestaat uit drie gebouwen op een bosrijk perceel. In een dergelijk bosrijk perceel zijn geen nestplaatsen van de gierzwaluw te verwachten. Gierzwaluwen broeden namelijk in steden en grotere dorpen. Dit zijn ook de plekken waar grotere kolonies gierzwaluwen bij elkaar broeden. De gierzwaluw is namelijk een echte koloniebroeder, die ook bij het zoeken naar nieuwe nestplaatsen bij voorkeur nestplaatsen zoeken in de buurt van bestaande kolonies. Drie vrijstaande gebouwen in een bosrijk gebied vormen geen geschikte leefomgeving voor de gierzwaluw en een nader onderzoek naar deze soort wordt niet noodzakelijk geacht.

Ransuil

De Ransuil komt voor in een open landschap met een lage plantengroei, afgewisseld met kleine bosjes, boomwallen en bosranden. De ransuil broedt met name in kleine bosjes en agrarisch cultuurlandschap en mijdt grote bossen. Aangezien het plangebied onderdeel is van een groot bosgebied, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de ransuil in het plangebied broedt. Hier is namelijk het risico op predatie door de havik en buizerd een stuk groter. Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden er daarnaast niet op dat de ransuil de laatste drie jaar binnen een straal van een kilometer van het plangebied is waargenomen. Om bovenstaande redenen worden negatieve effecten van het plan op de ransuil niet verwacht. Een nader onderzoek naar deze soort wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Andere vogels met jaarrond beschermde nesten

Gezien het aanwezige biotoop (bomenrijk perceel) is de aanwezigheid mogelijk van nesten van boomvalk, buizerd, havik, sperwer en wespandief. Dergelijke vogelsoorten hebben een relatief groot nest in hoge bomen. In en direct rond het plangebied waren

meerdere grote bomen aanwezig. Aangezien de bomen ten tijde van het veldbezoek niet in het blad zaten, kon goed genoeg worden beoordeeld of op het perceel een groot vogelnest aanwezig was, dat mogelijk van een roofvogel zou kunnen zijn. Een mogelijk nest van een roofvogel is hierbij niet aangetroffen. Nesten van de boomvalk, buizerd, havik, sperwer of wespandief zijn om die reden niet in het plangebied te verwachten.

Categorie 5 vogelsoorten

Vanwege de bosrijke omgeving is het mogelijk dat categorie vijf-vogelsoorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Dit betreft bijvoorbeeld de soort bosuil en verschillende soorten spechten. De nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd als “zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er in de omgeving onvoldoende alternatieven zijn. Echter, aangezien maar een deel van de bomen gekapt gaat worden volgens de geplande ruimtelijke ontwikkeling, zal het plangebied ook in de nieuwe situatie nog een geschikte broedplek voor dergelijke vogelsoorten kunnen zijn. Bovendien maakt het plangebied onderdeel uit van een groter bosgebied waardoor er genoeg andere bomen in de omgeving zijn. Hierdoor zijn er in de omgeving alternatieve broedplekken voor dergelijke soorten. De nesten van deze soorten zijn daarom niet jaarrond maar enkel in de broedperiode beschermd.

3.3.5 Reptielen

Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden erop dat de gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis en de zandhagedis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Hieronder zal per soort een biotoopomschrijving worden gegeven.

Gladde slang

De gladde slang komt voor op heideterreinen, hoogvenen en stuwwallen op zandgronden. In Nederland zijn de belangrijkste populaties op de Veluwe en op het grensgebied tussen Friesland en Drenthe te vinden.

Hazelworm

De hazelworm leeft in bossen, bosranden, houtwallen en heide maar ook in parken en tuinen in een bosrijke omgeving. Hazelwormen leven deels ondergronds, onder blad of onder heidestruiken. Hazelwormen leven ter bescherming tegen vijanden vaak in mierenhopen. Het winterhabitat van hazelwormen bestaat uit oude hollen (konijnen) en composthopen.

Levendbarende hagedis

De habitat van de levendbarende hagedis bestaat uit vochtige gebieden zoals natte heiden, drogere delen van moerassen of veengebieden, duinen, open bossen en bosranden. Open plekken om te zonnen zijn een voorwaarde voor vestiging. Winterverblijven bestaan uit vorstvrije plekken in zeggepollen, zandholten of onder boomstronken.

Zandhagedis

De zandhagedis komt voor op droge en zandige plekken op heidevelden, duinen of bosranden. Ook op open plekken in het bos is de soort te vinden. De aanwezigheid

van struikhei en helm en voldoende zonnige plekken zijn hierbij de belangrijkste structuurbepalende landschapskarakteristieken. De optimale habitat is een mozaïek van dwergstruikvegetatie, hogere grassen en kale grond. Zandhagedissen overwinteren in de grond in een verlaten zoogdier- of een zelf gegraven hol.

Deze vier reptielensoorten leven op de Sallandse Heuvelrug en komen onder andere in bosgebieden voor. Aangezien het plangebied een bosrijk perceel is en er geen barrières (zoals dorpen, of wegen) tussen het natuurlijke leefgebied van deze soorten en het plangebied liggen, zijn alle vier de reptielensoorten niet op voorhand in het plangebied uit te sluiten. Bij de realisatie van het plan en de daarbij horende uitvoer van de werkzaamheden zouden reptielen gewond of gedood kunnen worden. Bijvoorbeeld doordat er met zwaar materiaal over het terrein wordt gereden in verband met de bouw van de 18 zorgappartementen en 4 zorgunits. Daardoor zou er sprake kunnen zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Om de aan- of afwezigheid van de gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis aan te kunnen tonen wordt daarom een nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk geacht.

3.3.6 Amfibieën

Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden erop dat de heikikker en poelkikker in de omgeving van het plangebied voorkomen.

De heikikker komt voor in vochtige heidegebieden waar sprake is van veenvorming en in hoog- en laagveengebieden. Ook wordt de heikikker wel in vochtige schraalgraslanden, duinvalleien, bosranden, langs meren en rivieren en in komkleigebieden aangetroffen. Laag struweel en hoge kruidige gewassen zijn hier van belang. Het voortplantingsbiotoop bestaat uit ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie. De dieren overwinteren op het land op vorstvrije plekken onder dichte vegetatie, bladeren en boomstronken. Het plangebied bestaat uit een bosrijk perceel. Op dit perceel is geen open water aanwezig, waardoor het is uit te sluiten dat de heikikker zich in het plangebied voortplant. Ook in de directe omgeving is geen voortplantingswater aanwezig. Verder bestaat het plangebied uit opgaand bos, wat voor deze soort weinig geschikt leefgebied vormt. Hierdoor valt de aanwezigheid van de heikikker in het plangebied uit te sluiten.

De poelkikker leeft rond onbeschaduwde vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in uiterwaarden. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. De poelkikker overwintert op het land waar hij zichzelf ingraaft of gebruik maakt van muizenholletjes, houtstronken of stenen. De overwinteringsplaatsen liggen afhankelijk van het landschapstype binnen de 100 à 200 meter van het water. Aangezien in het plangebied geen open water aanwezig is, is het uit te sluiten dat de poelkikker zich in het plangebied voortplant. En aangezien overwinteringsplekken zich op korte afstand van het voortplantingswater (100 a 200 meter) bevinden, en binnen een straal van 200 meter van het plangebied geen geschikt voortplantingswater lijkt te zijn, valt de aanwezigheid van de poelkikker in het plangebied uit te sluiten.

3.3.7 Vissen

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van strikt beschermde vissen in het plangebied is daarmee uitgesloten.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Verspreidingsgegevens van de NDFF duiden erop dat de grote weerschijnvlinder en de beekrombout in de omgeving van het plangebied voorkomen.

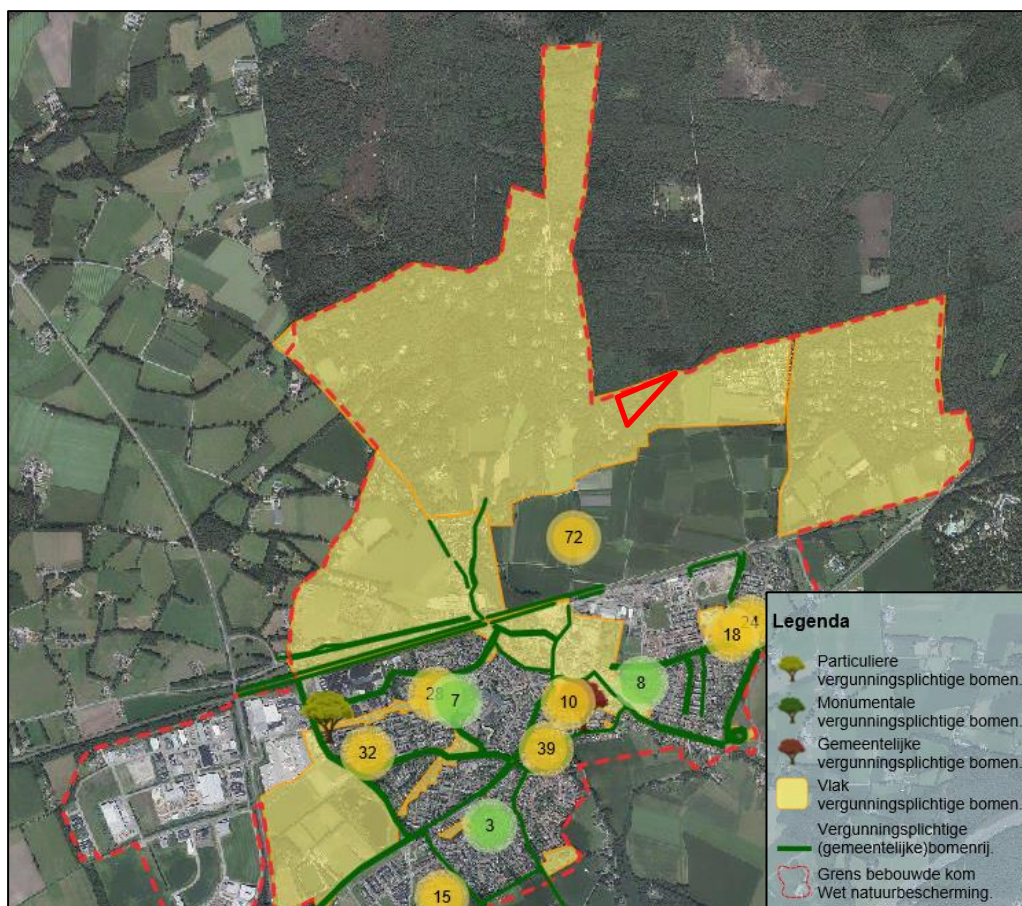
De grote weerschijnvlinder komt voor in vochtige oudere loofbossen met open plekken erin. Vaak zijn het structuurrijke bossen uit verschillende boomsoorten met beekdalen en paden met brede bermen. Het plangebied bestaat uit een bomenrijk perceel. Van oud loofbos met beekdalen is echter geen sprake. Bovendien is deze soort volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF niet in de directe omgeving (een straal van een kilometer) van het plangebied waargenomen. Op basis van het beschikbare habitat en de verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van deze soort. Een nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

De biotoop van de beekrombout bestaat uit schone, stromende beken en rivieren met een zandige bodem. Aangezien in het plangebied geen open water (zoals een beek) aanwezig is, is uit te sluiten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van deze soort.

3.4 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling is sprake van de kap van bomen. De bomen bevinden zich binnen de bebouwde kom met betrekking tot de bescherming van houtopstanden van de Wet natuurbescherming. Derhalve hoeft voor deze kap geen melding te worden gedaan en hoeft geen herplant plaats te vinden op basis van de Wet natuurbescherming.

Wel is op deze kap de plaatselijke verordening van de gemeente Rijssen-Holten van toepassing. Conform deze verordening is er geen omgevingsvergunning nodig als een boom wordt gekapt die binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming staat en de boom niet voorkomt op de kaart en lijst met waardevolle bomen of in het vlak vergunningplichtige bomen. In het geval van het plangebied ligt het perceel binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming en binnen het vlak vergunningplichtige bomen (zie navolgende afbeelding). Derhalve is het noodzakelijk om bij de gemeente Rijssen-Holten een omgevingsvergunning aan te vragen voor de bomen die gekapt gaan worden.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de grens van de bebouwde kom in relatie tot de Wet natuurbescherming. Bron: gemeente Rijssen-Holten, bewerking: SAB.

4 Conclusie en advies

In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

4.1 Gebiedsbescherming

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat het plangebied niet in het Natuurnetwerk Nederland ligt. Aangezien het plangebied niet in het NNN of in een “zone ondernemen met natuur en water buiten het NNN” ligt, leidt de voorgenoemde ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenoemde ingreep zal daarom geen effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN, waardoor het Natuurnetwerk de uitvoering van het plan niet in de weg staat.

Het plangebied ligt nabij Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug. Vanwege de tussenliggende afstand tot het plangebied zijn negatieve effecten van het plan op dit gebied echter uitgesloten. Om de mogelijke effecten van stikstofemissie als gevolg van het plan op Natura 2000-gebieden te bepalen werd een AERIUS-berekening uitgevoerd. Ook uit deze berekening blijkt dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Omdat negatieve effecten niet op treden, is aanvullend onderzoek in de vorm van een voortoets Natura 2000 niet noodzakelijk.

4.2 Soortenbescherming

Volgens verspreidingsgegevens zoals die van de NDFF en Verspreidingsatlas.nl komen verschillende beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voor. Door het uitgevoerde veldbezoek in het plangebied is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen van beschermde diersoorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Het betreft verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen, een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter en essentieel leefgebied van de egel, bunzing, wezel, hazelworm, levendbarende hagedis, zandhagedis en gladde slang. Om uitsluitsel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden.

Aanvullend op het nader onderzoek vleermuizen is in dit stadium al duidelijk dat in het woonhuis een verblijfplaats van een vleermuis aanwezig is en dat deze verblijfplaats door de sloop van het gebouw verloren zal gaan. Daardoor is reeds inzichtelijk dat een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd dient te worden en dat mitigerende maatregelen (zie Hoofdstuk 4.2.1) getroffen moeten worden. Om een ontheffing aan te kunnen vragen, is het nodig om een volledig vleermuisonderzoek (zie Hoofdstuk 4.2.2) te hebben uitgevoerd.

4.2.1 Mitigerende maatregelen vleermuizen

Bij mitigerende maatregelen moet gedacht worden aan het tijdig ophangen van vervangende verblijfplaatsen; het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats; en het realiseren van permanente voorzieningen in de nieuwe situatie.

4.2.2 Onderzoekseisen en -periodes

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen.

Vleermuizen

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat vijf veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Drie daarvan dienen, afhankelijk van de soort, plaats te vinden in de periode van 15 mei a 1 juni tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 20 a 30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen, afhankelijk van de soort, tussen 1 a 15 augustus en 15 a 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaald in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vier veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes voor vleermuizen weer.

Steenmarter

Om de soort uit te kunnen sluiten wordt één veldbezoek geadviseerd waarbij naar sporen wordt gezocht. Vanwege de vleermuis in winterslaap kan dit extra veldbezoek enkel plaatsvinden in de periode april tot en met september.

Gladde slang en hazelworm

Voor het nader onderzoek naar het leefgebied van de gladde slang en hazelworm zijn door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland geen richtlijnen of voorwaarden opgesteld. Een mogelijke methode voor het verrichten van dergelijk onderzoek is het neerleggen van platen (zoals tapijtplaten). De platen warmen snel op in de zon en vormen een uitermate geschikt microklimaat voor reptielen om zich op te warmen. Door het oplichten van de platen kan gecontroleerd worden of hieronder reptielen aanwezig zijn. Door middel van vier veldbezoeken in de periode van april tot en met september (oktober) kan de aan- of afwezigheid van deze soorten worden bepaald.

Levendbarende hagedis

Het nader onderzoek naar het leefgebied van de levendbarende hagedis dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument van de levendbarende hagedis (BIJ12, 2017). Het inventariseren van levendbarende hagedissen kan op verschillende manieren. Afhankelijk van de situatie moet worden bekeken welke methode het meest effectief is. Inventariseren van de levendbarende hagedis moet bij voorkeur gebeuren in de voortplantingsperiode in de periode van half april tot en met eind mei tussen 9 en 12 uur 's morgens op dagen met zonnig weer met een temperatuur van 12 à 14 graden Celsius en niet teveel wind. Vanaf eind juli tot en met september kunnen jonge dieren worden geïnventariseerd, waarmee ook de geschiktheid van het gebied voor voortplanting kan worden aangetoond.

Afwezigheid is voldoende aannemelijk gemaakt als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van levendbarende hagedissen na: Drie inventarisatierondes in de maanden april en mei. Dit levert een betrouwbaarheid op van meer dan 95% over de aan- of afwezigheid van de soort.

Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer dan drie rondes plaats moeten vinden, gehouden tijdens goede inventarisatieomstandigheden: zonnige, half bewolkte dagen met een temperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius en een windkracht minder dan 5 Beaufort.

Zandhagedis

Het nader onderzoek naar het leefgebied van de zandhagedis dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in de soortenstandaard van de zandhagedis (BIJ12, 2017). Aan- of afwezigheid kan worden vastgesteld doormiddel van twee inventarisatierondes in april en mei. Ze zijn het beste te observeren tussen 9 en 12 uur 's morgens met zonnig weer, tussen de 12 à 14 (maximaal 20) graden Celsius en weinig wind (minder dan 5 Beaufort). Als in de periode juni-september wordt geïnventariseerd zullen meer rondes plaats moeten vinden.

Egel, bunzing en wezel

Volgens de handreiking van de provincie Overijssel (provincie Overijssel, 2019) dienen deze drie soorten door middel van verschillende methodes onderzocht te worden, om de trefkans te maximaliseren. Deze soorten zullen dan ook op de volgende manieren onderzocht worden:

- Egel: Struikrover, cameraval
- bunzing: Struikrover, cameraval
- wezel: Struikrover, marterbox

De onderzoeksmethodes zijn hieronder toegelicht.

Struikrover

De Struikrover is een wildcamera die in een schuin afgesneden pvc buis is gemonteerd. Aan de ingang van de buis wordt een lokmiddel, zoals een blikje sardines op olie, geplaatst. De camera wordt op fotostand gezet, waarbij het twee foto's per opname maakt. De struikrovers dienen op een geschikte locatie geplaatst te worden; op een beschutte, afgelegen plek. De struikrover wordt minimaal drie weken in het plan-

gebied geplaatst, in de actieve periode van de soorten van maart tot en met augustus. Het plangebied is 2,2 ha groot. Daarom dienen er minimaal twee Struikrovers geplaatst te worden.

Cameraval

De provincie Overijssel raadt aan om de methodiek van de cameraval toe te passen zoals is beschreven in NEM Verspreidingsonderzoek Bunzing Boommarter: inventariseren met cameravallen (La Haye et al., 2017). De camera wordt vastgezet aan een boom of ander vast object op een geschikte locatie. Een geschikte locatie is in dit geval een plek waar enerzijds een bunzing te verwachten is en waar anderzijds geen mensen komen. De lens van de camera bevindt zich tussen de 20 en 25 cm boven het maaiveld, waarbij de camera parallel aan de grond en recht naar voren wordt gericht. Op een afstand tussen de 150 en 200 cm voor de camera wordt een blikje sardines op olie vastgeschroefd of gespijkerd aan een naburige boom of ander vast punt. De onderkant van het blikje sardines bevindt zich op 15 cm boven het maaiveld. Indien er vegetatie aanwezig is wordt deze zoveel mogelijk verwijderd. De camera wordt ingesteld om bij iedere trigger drie foto's te maken. De cameravallen worden tussen de vier en zes weken op de locatie geplaatst. De onderzoeksperiode loopt van maart tot en met augustus. Gezien de grootte van het plangebied wordt minimaal één cameraval geplaatst.

Marterbox

De marterbox is een cameraval die gemonteerd is in een houten bekisting en die te bereiken is door middel van een korte tunnel. De marterbox dient geplaatst te worden op een plaats met voldoende dekking om de trefkans te maximaliseren. Deze dient minimaal drie weken in de actieve periode van de soorten (maart tot en met augustus) geplaatst te worden (provincie Overijssel, 2019). Gezien de grootte van het plangebied dienen minimaal twee marterboxen geplaatst te worden.

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												
Egel	aantonen exemplaren												
Bunzing	aantonen exemplaren												
Wezel	Aantonen exemplaren												
Gladde slang	Aantonen exemplaren												
Hazelworm	Aantonen exemplaren												
Levendbaren-de hagedis	Aantonen exemplaren												
	Aantonen jonge exemplaren												
Zandhagedis	Aantonen exemplaren												

4.2.3 Broedperiode

Van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels mag het nest tijdens het broeden (van start van nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen) niet worden beschadigd of vernield. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond het plangebied vogels kunnen gaan broeden. Wij adviseren daarom om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

4.2.4 Zorgplicht

Iedereen neemt voldoende zorg in acht voor alle natuur en in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke in-

greep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden. Daarnaast wordt in het kader van de zorgplicht geadviseerd om vlak voor de kap nog een laatste inspectie te doen op eekhoornnesten bij de bomen die gekapt gaan worden. In de huidige situatie zijn nesten afwezig. Maar aangezien het plangebied aansluit op een bosgebied, zouden eekhoorns in de toekomst wellicht een nest in het plangebied kunnen maken. Door een laatste controle van de te kappen bomen, wordt hier in het kader van de zorgplicht rekening mee gehouden.

4.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling is sprake van de kap van bomen. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming en binnen het vlak vergunningplichtige bomen (zie navolgende afbeelding) van gemeente Rijssen-Holten. Derhalve is het noodzakelijk om bij de gemeente Rijssen-Holten een omgevingsvergunning aan te vragen voor de bomen die gekapt gaan worden.

4.4 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen, egel, bunzing, wezel, reptielen en de steenmarter
- Houd rekening met broedende vogels
- Houd rekening met de zorgplicht
- Vraag een omgevingsvergunning aan voor de kap van de bomen
- Vraag een ontheffing Wet natuurbescherming aan als het nader onderzoek vleermuizen is afgerond

4.5 Vrijblijvende aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren woningen.
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen.
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten.
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huis- en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bij12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument ruige dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

Bij12, 2017. Kennisdocument levendbarende hagedis. Versie 1.0, juli 2017.

La Haye, M. Dijkstra, V. Huizenga, N. 2017. NEM Verspreidingsonderzoek Bunzing Boomarter: inventariseren met cameravallen.

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Provincie Overijssel. 2019. Soortenbescherming in Overijssel, bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, Zwolle.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Vroege Vogels, 2007. Sperwer bedreigt huismus. Zondag 28 januari 2007. Geraadpleegd op 13 december 2017 via <https://vroegevogels.bnnvara.nl/nieuws/sperwer-bedreigt-huisumus>

www.overijssel.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl

www.rijssen-holten.nl